

stuebunt, & timebunt a facie commotionis manus Domini exercituum, quam ipse movebit super eam.

17 Et erit terra Juda Ægypto in pavorem: omnis, qui illius fuerit recordatus, pavebit a facie consilii Domini exercituum, quod ipse cogitavit super eam.

18 In die illa erunt quinque civitates in Terra Ægypti, loquentes lingua Chanaan, & jurantes per Dominum exercituum: Civitas solis vocabitur una.

19 In die illa erit altare Domini in medio Terræ Ægypti, & titulus Domini juxta terminum ejus.

20 Erit in signum, & in testimonium Domino exercituum in Terra Ægypti. Clamabunt enim ad Dominum a facie tribulantis, & mittet eis salvatorem & propugnatorem, qui liberet eos.

21 Et cognoscetur Dominus ab Ægypto, & cognoscent Ægyptii Dominum in die illa, & colent eum in hostiis & in muneribus: & vota vovebunt Domino, & solvent.

22 Et percussiet Dominus Ægyptum plaga, & sanabit eam, & revertentur ad Dominum, & placabitur eis, & sanabit eos.

23 In die illa erit via de Ægypto in Assyrios, & intrabit Assyrius Ægyptum, & Ægyptius in Assyrios, & servient Ægyptii Assur.

24 In die illa erit Israel tertius Ægyptio & Assyrio: benedictio in medio terræ,

25 Cui benedixit Dominus exercituum, dicens: Benedictus populus meus Ægypti, & opus manuum mearum Assyrio: hæreditas autem mea Israel.

CAPUT XX.

Ex hoc quod Isaias jubetur nudus & discalceatus incedere, prædicitur Ægyptiorum & Æthiopum captivitas ab Assyriis, Judæis de illorum afflictione stupentibus.

1 **I**N anno, quo ingressus est Tarthan in Azotum, cum misisset eum Sargon rex Assyriorum, & pugnasset contra Azotum, & cepisset eam:

2 In

2 In tempore illo locutus est Dominus in manu Isaiæ filii Amos, dicens: Vade & solve faccum de lumbis tuis, & calceamenta tua tolle de pedibus tuis. Et fecit sic vadens nudus, & discalceatus.

3 Et dixit Dominus: Sicut ambulavit fervus meus Isaias nudus, & discalceatus, trium annorum signum & portentum erit super Ægyptum, & super Æthiopiam.

4 Sic minabit rex Assyriorum captivitatem Ægypti, & transmigrationem Æthiopiæ, juvenum & senum, nudam & discalceatam, discopertis natibus ad ignominiam Ægypti.

5 Et timebunt, & confundentur ab Æthiopia spe sua, & ab Ægypto gloria sua.

6 Et dicet habitator insulæ hujus in die illa: Ecce hæc erat spes nostra, ad quos confugimus in auxilium, ut liberarent nos a facie regis Assyriorum: & quomodo effugere poterimus nos?

CAPUT XXI.

Ruina Babylonis per Medos & Persas: onus Idumæ & Arabiæ.

1 **O**Nus deserti maris. Sicut turbines ab Africo veniunt, de deserto venit, de terra horribili.

2 Visio dura nuntiata est mihi: quinicredulus est, infideliter agit: & qui depopulator est, vastat. Ascende Ælam, obfide Mede: omnem gemitum ejus cessare feci.

3 Propterea repleti sunt lumbi mei dolore, angustia possedit me sicut angustia parturientis: corui, cum audirem, conturbatus sum, cum viderem.

4 Emarcui cor meum, tenebræ itupescerunt me: Babylon dilecta mea posita est mihi in miraculum.

5 Pone mensam, contemplare in specula comedentes & bibentes: surgite principes, arripite clypeum.

6 Hæc enim dixit mihi Dominus: Vade, & pone speculatorem: & quodcumque viderit, annuntiet.

7 Et vidit currum duorum equitum, ascensorem asini, & ascensorem cameli; & contemplatus est diligenter multo intuitu.

8

* Habac.
21. 1.

* Jerem.
51. 8.
Apocal.
14. 8.

8 Et clamavit leo: Super speculam Domini ego sum, stans jugiter per diem: & * super custodiam meam ego sum, stans totis noctibus.

9 Ecce iste venit ascensor vir bigæ equitum, & respondit, & dixit: * Cecidit, cecidit Babylon, & omnia sculptilia deorum ejus contrita sunt in terram.

10 Tritura mea, & filii aræ meæ, quæ audi- vi a Domino exercituum Deo Israel, annuntiavi vobis.

11 Onus Duma ad me clamat ex Seir: Custos quid de nocte? custos, quid de nocte?

12 Dixit custos: Venit mane & nox: si quæ- ritis, quærite: convertimini, venite.

13 Onus in Arabia. In saltu ad vesperam dormietis, in semitis Dedanim.

14 Occurrentes sitienti ferte aquam, qui habi- tatis terram Austri, cum panibus occurrere fu- gienti.

15 A facie enim gladiatorum fugerunt, a facie gladii imminentis, a facie arcus extenti, a facie gravis prælii:

16 Quoniam hæc dicit Dominus ad me: Adhuc in uno anno, quasi in anno mercenarii, & aufer- retur omnis gloria Cedar.

17 Et reliquæ numeri sagittariorum fortium de filiis Cedar imminuentur: Dominus enim Deus Israel locutus est.

CAPUT XXII.

Sermo Domini contra Jerusalem, cujus desolat Propheta vastitatem: & quod neglecto Deo, frustra se nuntiat ad resistendum Assyriis: carpuntur, quod cum plangere deberent, gula indulgeant, & rejecto Sobna templi præposito substituitur Eliacim, cui magna datur potestas.

1 **O** Nus vallis visionis. Quidnam quoque tibi est, quia ascendisti & tu omnis in tecta?

2 Clamoris plena, urbs frequens, civitas exul- tans: interfecti tui, non interfecti gladio, nec mortui in bello.

3 Cuncti principes tui fugerunt simul, dureque ligati sunt: omnes qui inventi sunt, vincti sunt pariter, procul fugerunt, 4

4 Propterea dixi: Recedite a me, amare flebo: nolite incumbere, ut consolemini me super vastita- te filix populi mei.

5 Dies enim interfectionis, & concalcationis, & fletuum, Domino Deo exercituum in valle vi- sionis scrutans murum, & magnificus super mon- tem.

6 Et Alam sumpsit pharetram, currum homi- nis equitis, & parietem nudavit clypeus.

7 Et erunt electæ valles tuæ plene quadriga- rum, & equites ponent sedes suas in porta.

8 Et revelabitur operimentum Judæ, & vide- bis in die illa armamentarium domus saltus.

9 Et scissuras civitatis David videbitis, quia multiplicatæ sunt: & congregastis aquas piscinæ inferioris,

10 Et domos Jerusalem numerastis, & destru- xistis domos ad muniendum murum.

11 Et lacum fecistis inter duos muros ad aquam piscinæ veteris: & non suspexistis ad eum, qui fe- cerat eam, & operatorem ejus de longe non vi- distis.

12 Et vocabit Dominus Deus exercituum in die illa ad fletum, & ad planctum, ad calvitium, & ad cingulum facci:

13 Et ecce gaudium & lætitia, occidere vitulos • Sap. 2. 6.
& jugulare arietes, comedere carnes, & bibere Injra 5.
vinum: * Comedamus, & bibamus: cras enim 12.
moriemur. I. Cor. 15.
32.

14 Et revelata est in auribus meis vox Domini exercituum: Si dimittetur iniquitas hæc vobis, donec moriamini, dicit Dominus Deus exerci- tum.

15 Hæc dicit Dominus Deus exercituum: Vade, ingredi ad eum, qui habitat in tabernaculo, ad Sobnam præpositum templi, & dices ad eum:

16 Quid tu hic, aut quasi quis hic? quia exci- disti tibi hic sepulchrum, excidisti in excelso me- moriale diligenter, in petra tabernaculum tibi.

17 Ecce Dominus asportari te faciet, sicut as- portatur gallus gallinaceus, & quasi amictum sic sublevabit te.

18 Coronans coronabit te tribulatione, quasi Tom. IV, C pilam

pilam mittet te in terram latam & spatiosam: ibi morieris, & ibi erit currus gloriæ tuæ, ignominia domus Domini tui.

19 Et expellam te de statione tua, & de ministerio tuo deponam te.

20 Et erit in die illa: Vocabo servum meum Eliacim filium Helciae,

21 Et induam illum tunica tua, & cingulo tuo confortabo eum, & potestatem tuam dabo in manu ejus: & erit quasi pater habitantibus Jerusalem, & domui Juda.

* Apoc.
8. 7.
Job. 12.
14.

22 * Et dabo clavem domus David super humerum ejus: & aperiet, & non erit, qui claudat: & claudet, & non erit, qui aperiat.

23 Et figam illum paxillum in loco fideli, & erit in solium gloriæ domui patris ejus.

24 Et suspendent super eum omnem gloriam domus patris ejus, vasorum diversa genera, omne vas parvulum a vasis craterarum usque ad omne vas musicorum.

25 In die illo dicit Dominus exercituum: Auferetur paxillus, qui fixus fuerat in loco fideli: & frangetur, & cadet, & peribit quod pependerat in eo, quia Dominus locutus est.

CAPUT XXIII.

Tyri vastitas ad annos septuaginta prædicitur propter ejus superbiam, & postea restituetur.

1 **O**Nus Tyri. Ululate naves maris, quia vastata est domus, unde venire consueverant: de Terra Cethim revelatum est eis.

2 Tacete qui habitatis in insula: negotiatores Sidonis transfretantes mare, repleverunt te.

3 In aquis multis semen Nili, messis fluminis fruges ejus: & facta est negotiatio gentium.

4 Erubescet Sidon: ait enim mare, fortitudo maris dicens: Non parturivi, & non peperivi, & non enutrivivi juvenes, nec ad incrementum perduxivi virgines.

5 Cum auditum fuerit in Ægypto, dolebunt cum audierint de Tyro:

6 Transite maria, ululate, qui habitatis in insula:

7 Numquid non vestra hæc est, quæ gloriabatur a diebus pristinis in antiquitate sua? ducent eam pedes sui longe ad peregrinandum.

8 Quis cogitavit hoc super Tyrum quondam coronatam, ejus negotiatores principes, inflatores ejus inclyti terræ?

9 Dominus exercituum cogitavit hoc, ut detraheret superbiam omnis gloriæ, & ad ignominiam deduceret universos inclytos terræ.

10 Transi terram tuam quasi flumen, filia maris: non est cingulum ultra tibi.

11 Manum suam extendit super mare, conturbavit regna: Dominus mandavit adversus Chanaan, ut contereret fortes ejus.

12 Et dixit: Non adicies ultra, ut glories, castrum sustinens virgo filia Sidonis: in Cethim confurgens transfreta, ibi quoque non erit requies tibi.

13 Ecce terra Chaldæorum talis populus non fuit, Assur fundavit eam: in captivitatem traduxerunt robustos ejus, suffoderunt domos ejus, posuerunt eam in ruinam.

14 Ululate naves maris, quia devastata est fortitudo vestra.

15 Et erit in die illa: In oblivione eris, o Tyre, septuaginta annis, sicut dies regis unius: post septuaginta autem annos erit Tyro quasi canticum meretricis.

16 Sume citharam, circui civitatem meretrix oblivioni tradita, bene cane, frequenta canticum, ut memoria tu sit.

17 Et erit post septuaginta annos: visitabit Dominus Tyrum, & reducet eam ad mercedes suas: & rursum fornicabitur cum universis regnis terræ super faciem terræ.

18 Et erunt negotiationes ejus, & mercedes ejus sanctificata Domino: non condentur, neque reponentur: quia his, qui habitaverint coram Domino, erit negotiatio ejus, ut manducet in saturitatem, & vestiantur usque ad vetustatem.

CAPUT XXIV.

Mala quæ Dominus propter peccata universo orbi facturis est, adjecta interim reliquiarum consolutio.

lacione: & quam terribilis erit dies divini iudicii.

1 **E**cce Dominus dissipabit terram, & nudabit eam, & affliget faciem ejus, & disperget habitatores ejus.

* Osee 4.

2 * Et erit sicut populus, sic sacerdos: & sicut servus, sic dominus ejus: sicut ancilla, sic domina ejus: sicut emens, sic ille qui vendit: sicut foenerator, sic is, qui mutuum accipit: sicut qui reperit, sic qui debet.

3 Dissipatione dissipabitur terra, & direptione prædabitur. Dominus enim locutus est verbum hoc.

4 Luxit, & defluxit terra, & infirmata est: defluxit orbis, infirmata est altitudo populi terræ.

5 Et terra infecta est ab habitatoribus suis: quia transgressi sunt leges, mutaverunt jus, dissipaverunt sædus sempiternum.

6 Propter hoc maledictio vorabit terram, & peccabunt habitatores ejus: ideoque insanient cultores ejus, & relinquuntur homines pauci.

7 Luxit vindemia, infirmata est vitis, ingemuerunt omnes qui lætabantur corde.

8 Cessavit gaudium tympanorum, quievit sonitus lætantium, conticuit dulcedo citharæ.

9 Cum cantico non bibent vinum: amara erit potio bibentibus illam.

10 Attrita est civitas vanitatis, clausa est omnis domus nullo introeunte.

11 Clamor erit super vino in plateis: deserta est omnis lætitia: translatum est gaudium terræ.

12 Relicta est in urbe solitudo, & calamitas opprimet portas.

13 Quia hæc erunt in medio terræ, in medio populorum: quomodo si pauca olivæ, quæ remanserunt, excutiantur ex olea: & racemi, cum fuerit finita vindemia.

14 Hi levabunt vocem suam, atque laudabunt: cum glorificatus fuerit Dominus, hincient de mari.

15 Propter hoc in doctrinis glorificate Dominum: in insulis maris nomen Domini Dei Israel.

16 A finibus terræ laudes audivimus, gloriam justi. Et dixi: Secretum meum mihi, secretum meum

meum mihi, vix mihi: prævaricantes prævaricati sunt, & prævaricatione transgressorum prævaricati sunt.

17 Formido, & fovea, & laqueus super te, qui habitator es terræ.

18 Et erit: * Qui fugerit a voce formidinis, cadet in foveam: & qui se explicaverit de fovea, tenebitur laqueo: quia cataraclæ de excelsis aperitæ sunt, & concutientur fundamenta terræ.

* Jerem. 48. 44.

19 Confractioe confringetur terra, contritione conteretur terra, commotione commovebitur terra,

20 Agitatione agitabitur terra sicut ebrius, & auferetur quasi tabernaculum unius noctis: & gravabit eam iniquitas sua, & corruet, & non adjiciet, ut resurgat.

21 Et erit: In die illa visitabit Dominus super militiam cæli in excello: & super reges terræ, qui sunt super terram.

22 Et congregabuntur in congregatione unius fascis in lacum, & claudentur ibi in carcere: & post multos dies visitabuntur.

23 Et erubescet luna, & confundetur sol, cum regnaverit Dominus exercituum in monte Sion, & in Jerusalem, & in conspectu senum suorum fuerit glorificatus.

CAPUT XXV.

Propheta Deo gratias agit de operibus suis mirabilibus, & beneficiis populo ipsius in monte Sion præstandis.

1 **D**omine, Deus meus es tu, exaltabo te, & confitebor nomini tuo, quoniam fecisti mirabilia, cogitationes antiquas fideles, amen.

2 Quia posuisti civitatem in tumulum, urbem fortem in ruinam, domum alienorum: ut non sit civitas, & in sempiternum non ædificetur.

3 Super hoc laudabit te populus fortis, civitas gentium robustarum timebit te.

4 Quia factus es fortitudo pauperi, fortitudo egeno in tribulatione sua: spes a turbine, umbra ab æstu. Spiritus enim robustorum quasi turbo impellens parietem.

5 Sicut æstus in feni, tumultum alienorum humiliabis: & quasi calore sub nube torrente propaginem forium marcescere facies.

6 Et faciet Dominus exercituum omnibus populis in monte hoc convivium pinguium, convivium vindemiæ, pinguium medullatorum, vindemiæ defæcatæ.

7 Et præcipitabit in monte isto faciem vinculi colligati super omnes populos, & telam quam orditus est super omnes nationes.

* Apoc. 7.
17. & 21. & 4. 8 Præcipitabit mortem in sempiternum: & auferet Dominus Deus lacrymam ab omni facie, & opprobrium populi sui auferet de universa terra: quia Dominus locutus est.

9 Et dicet in die illa: Ecce Deus noster iste, expectavimus eum, & salvabit nos: iste Dominus, sustinimus eum, exultabimus, & lætabimur in salutari ejus.

10 Quia requiescet manus Domini in monte isto: & triturbabitur Moab sub eo, sicuti teruntur paleæ in plaustris.

11 Et extendet manus suas sub eo, sicut extendit natans ad natandum: & humiliabit gloriam ejus cum allisione manuum ejus.

12 Et munimenta sublimium murorum tuorum concident, & humiliabuntur, & detrahentur in terram usque ad pulverem.

CAPUT XXVI.

Canticum gratiarum actionis ob exaltationem justorum & humiliationem impiorum, & de resurrectione mortuorum.

1 IN die illa cantabitur canticum istud in terra Juda:

Urbs fortitudinis nostræ Sion salvator, ponetur in ea murus & antemurale.

2 Aperite portas, & ingrediatur gens justa, custodiens veritatem.

3 Vetus error abiit: servabis pacem: pacem, quia in te speravimus.

4 Sperastis in Domino in sæculis æternis, in Domino Deo forti in perpetuum.

5 Quia incurvabit habitantes in excelsis, civitatem sublimem humiliabit. Hu-

Humiliabit eam usque ad terram, detrahet eam usque ad pulverem.

6 Conculcabit eam pes, pedes pauperis, gressus egenorum.

7 Semita justæ recta est, rectus callis justæ ad ambulandum.

8 Et in semita judiciorum tuorum, Domine, sustinimus te: nomen tuum, & memoriale tuum in desiderio animæ.

9 Anima mea desideravit te in nocte: sed & spiritu meo in precordiis meis de mane vigilabo ad te.

Cum feceris judicia tua in terra, justitiam discent habitatores orbis.

10 Misereamur impio, & non discet justitiam: in terra sanctorum iniqua gessit, & non videbit gloriam Domini.

11 Domine exaltet manus tua, & non videant: videant, & confundantur zelantes populi: & ignis hostes tuos devoret.

12 Domine dabis pacem nobis: omnia enim opera nostra operatus es nobis.

13 Domine Deus noster, possederunt nos domini absque te, tantum in te recordemur nominis tui.

14 Morientes non vivant, gigantes non resurgant: propterea visitasti & contrivisti eos, & perdidisti omnem memoriam eorum.

15 Indulxisti genti, Domine, indulxisti genti: numquid glorificatus es? elongasti omnes terminos terræ.

16 Domine, in angustia requisierunt te, in tribulatione murmuris doctrina tua eis.

17 Sicut quæ concipit, cum appropinquaverit ad partum, dolens clamat in doloribus suis: sic facti sumus a facie tua Domine.

18 Concepimus, & quasi parturivimus, & peperimus spiritum: salutes non fecimus in terra, ideo non ceciderunt habitatores terræ.

19 Vivent mortui tui, interfecti mei resurgent: expurgabimini, & laudate, qui habitatis in pulvere: quia ros lucis ros tuus, & terram gigantum detrahes in ruinam.

20 Vade populus meus, intra in cubicula tua, claude ostia tua super te, abscondere modicum ad momentum, donec pertranseat indignatio.

• Mich.
I. 3.

21 * Ecce enim Dominus egredietur de loco suo, ut visitet iniquitatem habitatoris terræ contra eum: & revelabit terra sanguinem suum, & non operiet ultra interfectos suos.

CAPUT XXVII.

Punitio Leviathan: paterna Domini correctio in filios Israel: civitas munita desolabitur: filii Israel reversi ab Assyriis & Ægypto adorabunt Dominum in Jerusalem.

1 IN die illa visitabit Dominus in gladio suo duro, & grandi, & forti, super Leviathan serpentem vectem, & super Leviathan serpentem tortuosum, & occidet cetum, qui in mari est.

2 In die illa vinea meri cantabit ei.

3 Ego Dominus, qui servo eam, repente propinabo ei: ne forte visitetur contra eam, nocte & die servo eam.

4 Indignatio non est mihi: quis dabit me spinam & veprem in prælio: gradiar super eam, succendam eam pariter?

5 An potius tenebit fortitudinem meam, faciet pacem mihi, pacem faciet mihi?

6 Qui ingrediuntur impetu ad Jacob, florebit, & germinabit Israel, & implebunt faciem orbis femine.

7 Numquid juxta plagam percutientis se percussit eum? aut sicut occidit interfectos ejus, sic occisus est?

8 In mensura contra mensuram, cum abjecta fuerit, judicabis eam: meditatus est in spiritu suo duro per diem æstus.

9 Idcirco super hoc dimittetur iniquitas domui Jacob: & iste omnis fructus, ut auferatur peccatum ejus, cum posuerit omnes lapides altaris sicut lapides cineris allisos, non stabunt luci & delubra.

10 Civitas enim munita desolata erit, speciosa relinquetur, & dimittetur quasi desertum: ibi pascebit vitulus, & ibi accubabit, & consumet summitates ejus.

11 In siccitate messes illius conterentur, mulieres venientes, & docentes eam: non est enim populus sapiens, propterea non miserebitur ejus, qui fecit eum: & qui formavit eum, non parceret ei.

12 Et erit: In die illa percutiet Dominus ab alvo fluminis usque ad torrentem Ægypti, & vos congregabimini unus & unus filii Israel.

13 Et erit: In die illa clangetur in tuba magna, & venient qui perdidit fuerant de Terra Assyriorum, & qui ejectionem in Terra Ægypti, & adorabunt Dominum in monte sancto in Jerusalem.

CAPUT XXXVIII.

Superbis & ebriis Israelitis comminatur Dominus, eo quod sacerdotes vacent ebrietati, & principes irrideant verba & comminationes prophetarum, ponentes mendaciam spem suam: de lapide angulari in fundamentis Sion ponendo: de poena illorum, & consolatione paucorum bonorum.

1 VÆ coronæ superbæ, ebriis Ephraim, & flori decidenti, gloriæ exultationis ejus, qui erant in vertice vallis pinguis, errantes a vino.

2 Ecce validus & fortis Dominus sicut impetus grandinis: turbo confringens, sicut impetus aquarum multarum inundantium, & emissarum super terram spatiosam.

3 Pedibus conculcabitur corona superbæ ebriorum Ephraim.

4 Et erit flos decedens gloriæ exultationis ejus, qui est super verticem vallis pinguium, quasi temporaneum ante maturitatem autumnii: quod cum aspexerit videns, statim ut manu tenuerit, devorabit illud.

5 In die illa erit Dominus exercituum corona gloriæ, & sertum exultationis residuo populi sui:

6 Et spiritus iudicii sedenti super iudicium, & fortitudo revertentibus de bello ad portam.

7 Verum hi quoque præ vino nescierunt, præ ebrietate erraverunt: sacerdos & propheta nescierunt præ ebrietate, absorpti sunt a vino, erraverunt in ebrietate, nescierunt videntem, ignoraverunt iudicium.

8 Omnes enim mensæ repletæ sunt vomitu for-
diunque, ita ut non esset ultra locus.

9 Quem docebit scientiam? & quem intelligere
faciet auditum? ab lactatos a lacte, avulsos ab
uberibus.

10 Quia manda remanda, manda remanda, ex-
pecta reexpecta, expecta reexpecta; modicum ibi,
modicum ibi.

* Cor. 14.
21.

11 * In loquela enim labii, & lingua altera lo-
quetur ad populum istum.

12 Cui dixit: Hæc est requies mea, reficite
lassum, & hoc est meum refrigerium: & nolue-
runt audire.

13 Et erit eis verbum Domini: Manda reman-
da, manda remanda; expecta reexpecta, expe-
cta reexpecta; modicum ibi, modicum ibi: ut
vadant, & cadant retrorsum, & conterantur, &
illaqueantur, & capiantur.

14 Propter hoc audite verbum Domini viri il-
lusores, qui dominamini super populum meum,
qui est in Jerusalem.

15 Dixistis enim: Percussimus fœdus cum mor-
te, & cum inferno fecimus pactum. Flagellum
inundans cum transierit, non veniet super nos:
quia posuimus mendacium spem nostram, & men-
dacio protecli sumus.

* Psal. 117.
22. Matth.
21. 42.
Act. 4.
11.

16 Idcirco hæc dicit Dominus Deus: * Ecce
ego mittam in fundamentis Sion lapidem, lapidem
probatum, angularem, pretiosum in fundamento
fundatum: qui crediderit, non festinet.

* Rom. 9.
23. 1 Petr.
2. 6.

17 Et ponam in pondere iudicium, & iustitiam
in mensura: & subvertet grando spem mendacii:
& protectionem aquæ inundabunt.

18 Et delebitur fœdus vestrum cum morte, &
pactum vestrum cum inferno non stabit: flagel-
lum inundans cum transierit, eritis ei in consul-
tationem.

19 Quandocumque pertransierit, tollet vos:
quoniam mane diluculo pertransibit, in die & in
nocte, & tantummodo sola vexatio intellectum
dabit auditum.

20 Coangustatum est enim stratum, ita ut alter
decidat: & pallium breve utrumque operire non
potest.

21 * Sicut enim in monte divisionum stabit Do-
minus: * sicut in valle, quæ est in Gabaon, ira-
scetur: ut faciat opus suum, alienum opus ejus;
ut operetur opus suum, peregrinum est opus ejus
ab eo.

* 2 Reg. 5.
20. 1 Par.
14. 11.
* 10. 10.
16.

22 Et nunc nolite illudere, ne forte constri-
ngantur vincula vestra. Consummationem enim &
abbreviationem audivi a Domino Deo exercituum
super universam terram.

23 Auribus percipite, & audite vocem meam,
attendite, & audite eloquium meum,

24 Numquid tota die arabit arans, offerat, pro-
fcindet & sarriet humum suam?

25 Nonne cum adæquaverit faciem ejus, seret
gith, & cyminum sparget, & ponet triticum per
ordinem, & hordeum, & millum, & viciam in
finibus suis:

26 Et erudiet illum in iudicio: Deus suus do-
cebit illum.

27 Non enim in ferris triturabitur gith, nec ro-
ta plaustrum super cyminum circuibit: sed in virga
excutietur gith & cyminum in baculo.

28 Panis autem comminuetur: verum non in
perpetuum triturans triturabit illum, neque vex-
abit eum rota plaustrum, nec unguis suis commi-
nuet eum.

29 Et hoc a Domino Deo exercituum exivit, ut
mirabile faceret consilium, & magnificaret iusti-
tiam.

CAPUT XXIX.

*Obsidio & afflictio Jerusalem, contritio gentium
illam obidentium: de libro signato ac cæcitate Ju-
daeorum: vix profundis corde denuntiatur: reli-
quias Jacob prædicat illuminandas, & ad Deum
convertendas.*

I VÆ Ariel, Ariel civitas, quam expugnavit
David, additus est annus ad annum: solem-
nitates evolutæ sunt.

2 Et circumvallabo Ariel, & erit tristis & mœ-
rens, & erit mihi quasi Ariel.

3 Et circumdabo quasi spheram in circuitu tuo,
& jaciæ contra te aggerem, & munimenta tpo-
nam in obsidionem tuam.

4 Humiliaberis, de terra loqueris, & de humo audietur eloquium tuum: & erit quasi pythonis de terra vox tua, & de humo eloquium tuum mustitabit.

5 Et erit sicut pulvis tenuis multitudo ventilantium te: & sicut favilla pertransiens multitudo eorum, qui contra te prævaluerunt:

6 Eritque repente confestim. A Domino exercituum visitabitur in tonitruo, & commotione terræ, & voce magna turbinis & tempestatis, & flammæ ignis devorantis.

7 Et erit sicut somnium visionis nocturnæ multitudo omnium Gentium, quæ dimicaverunt contra Ariel, & omnes qui militaverunt, & obsederunt, & prævaluerunt adversus eam.

8 Et sicut somniat esuriens, & comedit, cum autem fuerit expergefactus, vacua est anima ejus: & sicut somniat sitiens, & bibit, & postquam fuerit expergefactus, lassus adhuc sitit, & anima ejus vacua est: sic erit multitudo omnium Gentium, quæ dimicaverunt contra montem Sion.

9 Obsupectate, & admiramini, fluctuate, & vacillate: inebriamini, & non a vino: moveamini, & non ab ebrietate.

10 Quoniam miscuit vobis Dominus spiritum soporis, claudet oculos vestros, prophetas & principes vestros, qui vident visiones, operiet.

11 Et erit vobis visio omnium sicut verba libri signati, quem cum dederint scienti litteras, dicent: Lege istum: & respondebit: Non possum, signatus est enim.

12 Et dabitur liber nescienti litteras, diceturque ei: Lege: & respondebit: Nescio litteras.

* Matth. 15. 8. Marc. 7. 6. 13 Et dixit Dominus: * Eo quod appropinquat populus iste ore suo, & labiis suis glorificat me, cor autem ejus longe est a me, & timuerunt me mandato hominum & doctrinis:

* 1 Cor. 13. 11. Abz. v. 8. 14 Ideo ecce ego addam, ut admirationem faciam populo huic miraculo grandi & stupendo: * peribit enim sapientia a sapientibus ejus, & intellectus prudentium ejus abscondetur.

15 Væ qui profundi estis corde, ut a Domino abscondatis consilium: quorum sunt in tenebris

op-

opera, & dicunt: * Quis videt nos, & quis novit nos? Ecc. 23. 26.

16 Perverfa est hæc vestra cogitatio: quasi lutum contra figulum cogitet, & dicat opus factori suo: Non fecisti me: & figmentum dicat fictori suo: Non intelligis.

17 Nonne adhuc in modico & in brevi convertetur Libanus in Charmel, & Charmel in saltum reputabitur?

18 Et audient in die illa surdi verba libri, & de tenebris & caligine oculi caecorum videbunt.

19 Et addent mites in Domino lætitiæ, & pauperes homines in sancto Israel exultabunt:

20 Quoniam defecit qui prævalebat, consummatus est illufor, & succisi sunt omnes, qui vigilabant super iniquitatem:

21 Qui peccare faciebant homines in verbo, & arguentem in porta supplantabant, & declinaverunt frustra a iusto.

22 Propter hoc, hæc dicit Dominus ad domum Jacob, qui redemit Abraham: Non modo confundetur Jacob, nec modo vultus ejus erubescet:

23 Sed cum viderit filios suos, opera manuum mearum in medio sui sanctificantes nomen meum, & sanctificabunt sanctum Jacob, & Deum Israel predicabunt,

24 Et scient errantes spiritu intellectum, & mustitatores discant legem.

CAPUT XXX.

Comminatio adversus Judæos, qui Domino inconsulto prementibus Assyriis ad Ægyptios confugiebant: ipsis quoque prophetarum admonitiones audire nolentibus, sed vana præsidia querentibus, gravem denuntiat afflictionem: & quam sit Deus futurus benignus ad ipsum revertentibus: & de magna revertentium felicitate, ac judicio impiorum.

1 Væ filii desertores, dicit Dominus, ut faceretis consilium, & non ex me: & ordiremini telam, & non per spiritum meum, ut adderetis peccatum super peccatum:

2 Qui ambulatis ut descendatis in Ægyptum, & os meum non interrogastis, sperantes auxilium in

in fortitudine Pharaonis, & habentes fiduciam in umbra Ægypti.

3 Et erit vobis fortitudo Pharaonis in confusione, & fiducia umbræ Ægypti in ignominiam.

4 Erant enim in Tani Principes tui, & nuntii tui usque ad Hanes pervenerunt.

5 Omnes confusi sunt super populo, qui eis prodesse non potuit: non fuerunt in auxilium & in aliquam utilitatem, sed in confusionem & in opprobrium.

6 Onus jumentorum Austri. In terra tribulationis & angustiae læna, & leo ex eis, vipera, & regulus volans, portantes super humeros jumentorum divitias suas, & super gibbum camelorum thesauros suos ad populum, qui eis prodesse non poterit.

7 Ægyptus enim frustra & vane auxiliabitur: ideo clamavi super hoc: Superbia tantum est, quiesce.

8 Nunc ergo ingressus, scribe ei super buxum, & in libro diligenter exara illud, & erit in die novissimo in testimonium usque in æternum.

9 Populus enim ad iracundiam provocans est, & filii mendaces, filii nolentes audire legem Dei.

10 Qui dicunt videntibus: Nolite videre; & aspicientibus: Nolite aspicere nobis ea, quæ recta sunt: loquimini nobis placentia, videte nobis errores.

11 Auferte a me viam, declinate a me semitam, esset a facie nostra sanctus Israel.

12 Propterea hæc dicit sanctus Israel: Pro eo quod reprobastis verbum hoc, & sperastis in calumnia, & in tumultu, & innixi estis super eo:

13 Propterea erit vobis iniquitas hæc sicut interruptio cadens, & requisita in muro excelso, quoniam subito, dum non speratur, veniet contritio ejus.

14 Et comminuetur sicut conteritur lagena figuli contritione pervalida: & non invenietur de fragmentis ejus testa, in qua portetur igniculus de incendio, aut hauriatur parum aquæ de fovea.

15 Quia hæc dicit Dominus Deus sanctus Israel: Si revertamini & quiescatis, salvi eritis: in silentio,

rio, & in spe erit fortitudo vestra. Et nolistis:

16 Et dixistis: Nequaquam, sed ad equos fugiemus: ideo fugietis. Et super veloces ascendemus: ideo velociore erunt, qui persequentur vos.

17 Mille homines a facie terroris unius: & a facie terroris quinque fugietis, donec relinquamini quasi malus navis in vertice montis, & quasi signum super collem.

18 Propterea expectat Dominus, ut misereatur vestri, & ideo exaltabitur parcens vobis: quia Deus iudicii Dominus: beati omnes qui expectant eum.

19 Populus enim Sion habitabit in Jerusalem: plorans nequaquam plorabis, miserans miserebitur tui: ad vocem clamoris tui statim ut audierit, respondebit tibi.

20 Et dabit vobis Dominus panem arctum, & aquam brevem: & non faciet avolare a te ultra doctorem tuum: & erunt oculi tui videntes præceptorem tuum.

21 Et aures tuæ audient verbum post tergum monentis: Hæc est via, ambulate in ea: & non declinetis neque ad dexteram, neque ad sinistram.

22 Et contaminabis laminas sculptilium argenti tui, & vestimentum conflatis auri tui, & disperges ea sicut immunditiam menstruatæ. Egredere, dices ei:

23 Et dabitur pluvia semini tuo, ubicumque seminaveris in terra: & panis frugum terræ erit uberimus, & pinguis: pascetur in possessione tua in die illo agnus spatioso:

24 Et tauri tui, & pulli afinorum, qui operantur terram, commissum migra comedent, sicut in area ventilatum est.

25 Et erunt super omnem montem excelsum, & super omnem collem elevatum rivi currentium aquarum, in die interfectionis multorum, cum ceciderint turres.

26 Et erit lux lunæ sicut lux solis, & lux solis erit

erit septemplex sicut lux septem dierum in die, qua alligaverit Dominus vulnus populi sui, & percussuram plagæ ejus sanaverit.

27 Ecce nomen Domini venit de longinquo, ardens furor ejus, & gravis ad portandum: labia ejus repleta sunt indignatione, & lingua ejus quasi ignis devorans.

28 Spiritus ejus velut torrens inundans usque ad medium colli ad perdendas gentes in nihilum, & frenum erroris, quod erat in maxillis populorum.

29 Canticum erit vobis sicut nox sanctificatæ solemnitatis, & lætitiæ cordis sicut qui pergit cum tibia, ut intret in montem Domini ad fortem Israel.

30 Et auditam faciet Dominus gloriam vocis suæ, & terrorem brachii sui ostendet in comminatione furoris, & flamma ignis devorantis: allidet in turbine, & in lapide grandinis.

31 A voce enim Domini pavebit Assur virga percussus.

32 Et erit transitus virgæ fundatus, quam requiescere faciet Dominus super eum in tympanis & citharis: & in bellis præcipuis expugabit eos.

33 Præparata est enim ab heri Topheth, a rege præparata, profunda, & dilatata. Nutrimenta ejus, ignis & ligna multa: status Domini sicut torrens sulphuris succendens eam.

CAPUT XXXI.

Judeos, qui fiducia in Deum relicta ad Aegyptios & humana confugiunt præsidia, prædicat consilium una cum his auxiliariis: revertentes vero ad Dominum, virtute divina liberandos.

1 **V**Æ, quid descendunt in Aegyptum ad auxilium, in equis sperantes, & habentes fiduciam super quadrigis, quia multæ sunt: & super equibus, quia prævalidi nimis: & non sunt confisi super sanctum Israel, & Dominum non requisierunt.

2 Ipse autem sapiens adduxit malum, & verba sua non abstulit: & consurget contra domum pessimo-

simorum, & contra auxilium operantium iniquitatem.

3 Aegyptus, homo, & non Deus: & equi eorum, caro, & non spiritus: & Dominus inclinabit manum suam, & corruet auxiliator, & cadet, cui præstatur auxilium, simulque omnes confundentur.

4 Quia hæc dicit Dominus ad me: Quomodo si rugiat leo, & catulus leonis super prædam suam, & cum occurrerit ei multitudo pastorum, a voce eorum non formidabit, & a multitudine eorum non pavebit: sic descendet Dominus exercituum, ut prælietur super montem Sion, & super collem ejus.

5 Sicut aves volantes, sic proteget Dominus exercituum Jerusalem, protegens & liberans, transiens & salvans.

6 Convertimini sicut in profundum recesseratis filii Israel.

7 In die enim illa abjiciet vir idola argenti sui, & idola auri sui, quæ fecerunt vobis manus vestræ in peccatum.

8 Et cadet * Assur in gladio non viri, & gladius non hominis vorabit eum, & fugiet non a facie gladii: & juvenes ejus vestigales erunt: ^{Exod. 17. 29. Infr. 37. 36.}

9 Et fortitudo ejus a terrore transibit, & pavebunt fugientes principes ejus: dixit Dominus: ^{Reg. 19. 35. Par. 32. 21.} cujus ignis est in Sion, & caminus ejus in Jerusalem.

CAPUT XXXII.

De rege ac principibus in justitia regnaturis, & de populi subditi felicitate, stulto autem principi & opulenti mulieribus futura prædicitur calamitas: pacis quoque pulchritudo ac requies opulenta promittitur populo Dei.

1 **E**Cce in justitia regnabit rex, & principes in judicio præerunt.

2 Et erit vir sicut qui absconditur a vento, & celat se a tempestate, sicut rivi aquarum in siti, & umbra petræ prominentis in terra deserta.

3 Non caligabunt oculi videntium, & aures audientium diligenter auscultabunt.

Tom. IV.

D

4 Et

4 Et cor stultorum intelliget scientiam, & lingua balborum velociter loquetur & plane.

5 Non vocabitur ultra is, qui insipiens est, princeps: neque fraudulentus appellabitur major:

6 Stultus enim fatua loquetur, & cor ejus faciet iniquitatem, ut perficiat simulationem, & loquatur ad Dominum fraudulenter, & vacuum faciat animam esurientis, & potum sitienti auferat.

7 Fraudulenti vasa pessima sunt: ipse enim cogitationes concinnavit ad perdendos mites in sermone mendaci, cum loqueretur pauperjudicium.

8 Princeps vero ea, quæ digna sunt principe, cogitabit, & ipse super duces stabit.

9 Mulieres opulentæ surgite, & audite vocem meam: filiæ confidentes percipite auribus eloquium meum.

10 Post dies enim & annum vos conturbabimini confidentes: consummata est enim vindemia, collectio ultra non veniet.

11 Obstupescite opulentæ, conturbamini confidentes; exiite vos, & confundimini, accingite lumbos vestros.

12 Super ubera plangite, super regione desiderabili, super vinea fertili,

13 Super humum populi mei spinæ & vepres ascendent: quanto magis super omnes domos gaudii civitatis exultantis?

14 Domus enim dimissa est, multitudo urbis relicta est, tenebræ & palpatio factæ sunt super speluncas usque in æternum. Gaudium onagrorum pascua gregum,

15 Donec effundatur super nos spiritus de excelso: & erit desertum in Charnel, & Charnel in saltum reputabitur.

16 Et habitabit in solitudine iudicium, & justitia in Charnel sedebit.

17 Et erit opus justitiæ pax, & cultus justitiæ silentium, & securitas usque in sempiternum.

18 Et sedebit populus meus in pulchritudine pacis, & in tabernaculis fiduciæ, & in requie opulenta.

19 Grando autem in descensione saltus, & humilitate humiliabitur civitas.

20 Bea-

20 Beati, qui seminatis super omnes aquas, immittentes pedem bovis & asini.

CAPUT XXXIII.

Permixtim de defectione Sennacherib loquitur, & Judæorum liberatione, ac divinæ potentie exaltatione: invehitur contra hypocritas: & quales esse debeant, qui cum Domino habitaturi sunt in excelsis: Jerusalem vero habitatio erit opulenta in qua magnificabitur Dominus, rex & legislator noster.

1 **V**æ qui prædatis, nonne & ipse prædaberis? & qui spernis, nonne & ipse sperneris? cum consummaveris depredationem, depredaberis: cum fatigatus desieris contemnere, contemneris.

2 Domine miserere nostris: te enim expectavimus: esto brachium nostrum in mane, & salus nostra in tempore tribulationis.

3 A voce angeli fugerunt populi, & ab exaltatione tua dispersæ sunt gentes.

4 Et congregabuntur spolia vestra sicut colligitur bruchus, velut cum fossæ plenæ fuerint de eo.

5 Magnificatus est Dominus, quoniam habitavit in excelsis: implevit Sion iudicio & justitia.

6 Et erit fides in temporibus tuis: divitiæ salutaris sapientiæ & scientiæ: timor Domini ipse est thesaurus ejus.

7 Ecce videntes clamabunt foris, angeli pacis amare flebunt.

8 Dissipatæ sunt viæ, cessavit transiens per semitam, irritum factum est pactum, projecit civitates, non reparavit homines.

9 Luxit, & elanguit terra: confusus est Libanus, & obfurdit, & factus est Saron sicut desertum: & concussa est Basan, & Carmelus.

10 Nunc consurgam, dicit Dominus. nunc exaltabor, nunc sublebor.

11 Concipietis ardorem, parietis stipulam: spiritus vester ut ignis vorabit vos.

12 Et erunt populi quasi de incendio cinis, spinæ congregatæ igni comburentur.

13 Audite, qui longe estis, quæ fecerim, & cognoscite vicini fortitudinem meam.

D 2

14. Con-

14 Conterriti ſunt in Sion peccatores, poſſedit tremor hypocritas. Quis poterit habitare de vobis cum igne devorante? quis habitabit ex vobis cum ardoribus ſempiternis?

* Pſal.
14. 2.

15 * Qui ambulat in juſtitis, & loquitur veritatem, qui projicit avaritiam ex calumnia, & excutit manus ſuas ab omni munere, qui obturat aures ſuas, ne audiat ſanguinem, & claudit oculos ſuos, ne videat malum.

16 Iſte in excelsis habitabit, munimenta ſaxorum ſublinitas ejus: panis ei datus eſt, aquæ ejus fideles ſunt.

17 Regem in decore ſuo videbunt oculi ejus, cernent terram de longe.

* I. Cor.
1. 20.

18 Cor tuum meditabitur timorem: * ubi eſt litteratus? ubi legis verba ponderans? ubi doctor parvulorum?

19 Populum impudentem non videbis, populum alti ſermonis: ita ut non poſſis intelligere diſertitudinem linguæ ejus, in quo nulla eſt ſapientia.

20 Reſpice Sion civitatem ſolemnitatis noſtræ: oculi tui videbunt Jeruſalem, habitationem opulentam, tabernaculum, quod nequaquam transferri poterit: nec auferentur clavi ejus in ſempiternum, & omnes funiculi ejus non rumpentur:

21 Quia ſolummodo ibi magnificus eſt Dominus noſter: locus fluviorum rivi latiffimi & patentes: non tranſibit per eum navis remigum, neque trifieris magna tranſgredietur eum.

22 Dominus enim judex noſter, Dominus legifer noſter, Dominus rex noſter: ipſe ſalvabit nos.

23 Laxati ſunt funiculi tui, & non prævalent: ſic erit malus tuus, ut dilatare ſignum non queas. Tunc dividuntur ſpolia prædaram multarum: claudi diripient rapinam.

24 Nec dicet vicinus: Elangui: populus, qui habitat in ea, auferetur ab eo iniquitas.

CAPUT XXXIV.

Acerla Dei ultio ſuper omnes gentes: Idumææ quoque contritio & perpetua vaſtitas prædicitur.

I Acce-

I **A**ccedite gentes, & audite, & populi attendite: audiat terra, & plenitudo ejus, orbis, & omne germen ejus.

2 Quia indignatio Domini ſuper omnes gentes & furor ſuper univerſam militiam eorum: interfecit eos, & dedit eos in occiſionem.

3 Interfecti eorum projicientur, & de cadaveribus eorum aſcendet foetor: tabeſcent montes a ſanguine eorum.

4 Et tabeſcet omnis militia cœlorum, & complicabuntur ſicut liber cœli: & omnis militia eorum deſluet, ſicut deſluit folium de vinea & de ficu.

5 Quoniam inebriatus eſt in cœlo gladius meus: ecce ſuper Idumæam deſcendet, & ſuper populum interfectionis meæ ad judicium.

6 Gladius Domini repletus eſt ſanguine, incraftatus eſt adipe, de ſanguine agnorum, & hircorum, de ſanguine medullatorum arietum: victima enim Domini in Boſra, & interfectio magna in terra Edom.

7 Et deſcendent unicornes cum eis, & tauri cum potentibus: inebriabitur terra eorum ſanguine, & humus eorum adipe pinguium:

8 Quia dies ultionis Domini, annus retributionum judicii Sion.

9 Et convertentur torrentes ejus in picem, & humus ejus in ſulphur: & erit terra ejus in picem ardentem.

10 Nocte & die non extinguetur, in ſempiternum aſcendet ſumus ejus: a generatione in generationem deſolabitur, in ſæcula ſæculorum non erit tranſiens per eam.

11 Et poſſidebunt illam onocrotalus, & ericius: ibis, & corvus habitabunt in ea: & extendetur ſuper eam menſura, ut redigatur ad nihilum, & perpendicularium in deſolationem.

12 Nobiles ejus non erunt ibi: regem potius invocabunt, & omnes principes ejus erunt in nihilum.

13 Et orientur in domibus ejus ſpinæ, & urticae, & paliurus in munitionibus ejus: & erit cubile draconum, & paſſua ſtruthionum.

D 3

14 Et

14 Et occurrent daemonia onocentauris, & pilosus clamabit alter ad alterum: ibi cubavit lamia, & invenit sibi requiem.

15 Ibi habuit foveam ericius, & enutrivit catus, & circumfodit, & fovit in umbra ejus: illic congregati sunt milvi, alter ad alterum.

16 Requirit diligenter in libro Domini, & legite: unum ex eis non defuit, alter alterum non quaesivit: quia quod ex ore meo procedit, ille mandavit, & spiritus ejus ipse congregavit ea.

17 Et ipse misit eis fortem, & manus ejus divisit eam illis in mensuram: usque in aeternum possidebunt eam, in generationem & generationem habitabunt in ea.

CAPUT XXXV.

De futura consolatione, laetitia, securitate & felicitate perpetua eorum, qui in Christum sunt credituri.

1 **L**atabitur deserta & invia, & exultabit solitudo, & florebit quasi lilium.

2 Germinans germinabit, & exultabit lactabunda & laudans: gloria Libani data est ei: decor Carmeli, & Saron, ipsi videbunt gloriam Domini, & decorem Dei nostri.

3 Confortate manus dissolutas, & genua debilia roborate.

4 Dicite pusillanimis: Confortamini, & nolite timere: ecce Deus vester ultionem adducet retributionis: Deus ipse veniet, & salvabit vos.

5 Tunc aperientur oculi caecorum, & aures surdorum patebunt.

6 Tunc saliet sicut cervus claudus, & aperta erit lingua mutorum: quia scissae sunt in deserto aquae, & torrentes in solitudine.

7 Et quae erat arida, erit in stagnum, & sitiens in fontes aquarum, in cubilibus, in quibus prius dracones habitabant, orietur viror calami & junci.

8 Et erit ibi femita & via, & via sancta vocabitur: non transibit per eam pollutus, & haec erit vobis directa via, ita ut stulti non errent per eam.

9 Non erit ibi leo, & mala bestia non ascendet

det per eam, nec inveniatur ibi: & ambulabunt qui liberati fuerint.

10 Et redempti a Domino convertentur, & venient in Sion cum laude: & laetitia sempiterna super caput eorum: gaudium & laetitiam obtinebunt, & fugiet dolor & gemitus.

CAPUT XXXVI.

Sennacherib captis civitatibus Juda munitis, mittit Rabfacen ad capiendam Jerusalem: qui variis in Ezechiam jactatis convitiis & blasphemis in Deum, Jerusalem ad deditionem exhortatur.

1 **E**T factum est in quartodecimo anno regis Ezechiae, ascendit Sennacherib rex Assyriorum super omnes civitates Juda munitas, & cepit eas.

2 Et misit rex Assyriorum Rabfacen de Lachis in Jerusalem, ad regem Ezechiam in manu gravi, & stetit in aquaeductu piscinae superioris in via Agri fullonis.

3 Et egressus est ad eum Eliacim filius Helciae, qui erat super domum, & Sobna scriba, & Joahe filius Afaph a commentariis.

4 Et dixit ad eos Rabfaces: Dicite Ezechiae: Haec dicit rex magnus, rex Assyriorum: Quae est ista fiducia, qua confidis?

5 Aut quo consilio vel fortitudine rebellare disponis? super quem habes fiduciam, quia recessisti a me?

6 Ecce confidis super baculum arundineum contractum istum, super Aegyptum: cui si innixus fuerit homo, intrabit in manum ejus, & perforabit eam: sic Pharaon rex Aegypti omnibus, qui confidunt in eo.

7 Quod si responderis mihi: In Domino Deo nostro confidimus: nonne ipse est, cujus abstulit Ezechias excelsa & altaria, & dixit Juda & Jerusalem: Coram altari isto adorabitis?

8 Et nunc trade te domino meo regi Assyriorum, & dabo tibi duo millia equorum, nec poteris ex te praebere ascensores eorum.

9 Et quomodo sublinebis faciem judicis unius loci ex servis domini mei minoribus? Quod si